

[Christmas Møller.]

paa Tvang med Hensyn til visse Spørgsmaal af militær Karakter og mener, at man ikke kan tillade i Tyskland hverken Oprustning eller tyske Mindretals Frihed til at holde uniformerede Korps o. s. v.; lige saa stærkt jeg tror paa skarpe Regler i saa Henseende, lige saa sikker er jeg paa, at kun hvis man giver en Befolkning Frihed til at løse Opgaverne selv, kan de klares.

Ingen kan være i Tvivl om mit Synspunkt, og jeg føler mig i saa godt Selskab, som jeg overhovedet kan være det sammen med det ærede Medlem Hr. Hvidberg, om jeg saa maa sige den kongerigske indsigtfulde, som har sat sig ind i Sagen, og Redaktør Svensson, som jeg har kendt i snart 35 Aar, og hvis Virksomhed jeg har fulgt før den første Verdenskrig, under denne og i Mellemløbsaarene, og som jeg ved har et Kendskab og en Indsigt i disse Forhold som meget faa. Jeg har ikke lagt Skjul paa, hvad mit personlige Synspunkt er, men jeg vil gerne sige, at mit Standpunkt er ikke i nogen Henseende dikteret af, om Tyskland atter skulde blive stærkt. Det er simpelt hen dikteret af, at jeg tror, at det danske Folk ikke i det lange Løb, saaledes som vi nu engang er, kan gennemføre en Ordning paa et saadant Omraade som dette, uden at den er præget af den stærkeste Liberalitet.

Jeg skal forhaabentlig ikke tale mere her ved første Behandling af denne Sag. Jeg takker den højtærede Undervisningsminister for den forstaaende Maade, hvorpaa han, skønt fremsættende Flertalsforslaget, har set paa Mindretallets Indstilling, og vil meget henstille, at hans Tilhængere, om jeg saa maa sige, i denne Sag vil lære noget af Undervisningsministerens Maade at tage Sagen paa.

Nørhønd: Efter min Opfattelse ligger Sagens Kærne i netop det Spørgsmaal, som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller var inde paa i sine Bemærkninger til mig, nemlig i Spørgsmaalet, om der er sket noget, der umuliggør en Genoptagelse af Politikken fra 1920 i den Situation, som foreligger i Dag. Det har ikke noget at gøre med det, som det ærede Medlem sagde, med Spørgsmaalet om, at Tyskerne skal opdrage sig selv, for det er naturligvis det eneste, man kan bygge paa, og derfor er det fra vor Side ikke paa noget Tidspunkt blevet betvivlet, at det tyske Mindretal i Sønderjylland skulde have sine grundlovsmæssige Rettigheder. I den Tale, jeg holdt her i Gaar, bemærkede jeg da ogsaa, at det Grundlag, jeg mente,

man maatte bygge den nye Politik paa, var det Grundlag, som blev fastslaaet i Flertalsindstillingen, der først og fremmest bygger paa Princippet om Lighed for Loven.

Jeg har ikke lært noget af fremmede i denne Side af Sagen, men jeg har lært noget af Begivenhederne, og det er der flere end mig, der har. Det er noget, der gælder den overvejende Del af Befolkningen i Sønderjylland, og jeg maa sige, at jeg havde ikke ventet en saadan Optræden fra det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers Side, idet man længe har haft den Opfattelse, at netop det ærede Medlem havde lært noget af Begivenhederne. Det ligger jo saadan, at Kommissionsflertallet, at det overvejende Flertal af den sønderjyske Befolkning har den Indstilling, at der foreligger en anden Situation nu, end der forelaa i 1920, og jeg forstaar ikke, man tager saa flot paa den Indstilling, som den sønderjyske Befolkning har i disse Spørgsmaal. Det kan ikke nytte, at man efter alt dette indfører en ulden og uklar Ordning, som vil faa Uroen til at fortsætte dernede, og som ogsaa over for den dansksindede sønderjyske Befolkning vil svække den danske Rigsdags Anseelse; det er min Opfattelse, at Resultatet meget let kan blive dette.

Til det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen vil jeg sige den Ting, at jeg naturligvis er klar over, at der ogsaa ydes Statsstøtte til Privatskolerne, men der er en Forskel, og den kom det ærede Medlem jo selv til i det Øjeblik, han lidt senere fremhævede de store personlige og private Ofre, som skal til for at bygge en Privatskole. Hvis jeg har udtrykt mig uheldigt, er det i hvert Fald ikke anderledes, end at det Argument, som jeg fremførte, vedvarende staar fast.

Til den højtærede Undervisningsminister vil jeg gerne sige, at jeg synes, at han værnede sit Forslag som en Skælm. Naar han af den Tilslutning, som jeg gav Forslaget, hvor jeg fuldt ud gik ind for Forslagets Principper, drog den Slutning, at jeg aabenbart ønskede en skarp Tvangsordning, saa kan jeg ikke se, at det er nogen rimelig Maade at forsvare det Forslag paa, som han selv fremsætter. Det, som jeg spurgte den højtærede Minister om, nemlig Spørgsmaalet om § 5, det Spørgsmaal vil jeg gerne gentage til Besvarelse, enten her eller senere, nemlig dette, om Særklasseordningen skulde bruges til Gennemhulning af Loven eller ej. Jeg synes, man er berettiget til at stille dette Spørgsmaal netop i Kraft af den Holdning, som Administrationens højere Embedsmænd har til hele denne Side.